

כן, להפריד! / הרב דב הלברטל *

"כאדם חרדי אני עומד לכתוב דברים חריפים, אבל איני יכול שלא לכותבם, מתוך תחושה שהגיע הזמן לשינוי רדיקלי. לצערי, איאלץ להתמקד בחסרונות ובכישלונות ולא לעסוק ביתרונות ובהישגים. כשם שהכיבוש משחית - כפי שמודים גם אלו הרואים צורך בכיבוש - כך הפוליטיקה משחיתה את הדת. החיבור בין הפוליטיקה לדת הוא מעגל חוזר של פגיעה מוסרית ושנאת אחים. הממסד הדתי משחית את מרקם המדינה והמדינה משחיתה את רקמת הדת, וחוזר חלילה. הפתרון היחיד הבא בחשבון, לטובת הדת ולטובת המדינה, הוא לאמץ את הסעיף הראשון בחוקה האמריקאית, הקובע הפרדת דת ומדינה.

אני סבור שיש אדם שחייב לממן את אמונתו. אין זה מוסרי שהציבור החילוני יממן את האברכים, או את הילודה הברוכה בקרב החרדים. אין דבר מקומם יותר מתופעה של קבלת סכום נדיב מידה של החברה החילונית, ויריקה בפניה. הציבור החרדי מתקומם נגד ערכי הציבור החילוני - הצינונות, היצירה, הגיוס לצבא, השוויון בין המינים ועוד. עם זאת, אין לו היסוסים כלשהם בבואו לדרוש ולקבל מימון - שיעודד התגרות נוספת. הבה נהיה כנים. אין שום הצדקה שציבור חילוני יממן את הבזים לערכיו.

הפתרון שאני מציע הוא לטובת הדת יותר מאשר לטובת המדינה. אני רוצה להשתייך לחברה כופה. אני רוצה להשתייך לחברה שיש בה המסיתים לגזענות, ואיני רוצה להשתייך לחברה דתית כפויה טובה.. כיווני מחשבה מעוותים אינם חלק מההלכה היהודית ומקורם בפרשנות מעוותת, הנובעת בעיקרה מהחיבור המאוס שבין הפוליטיקה, הממסד והדת. הקהילה היהודית בארצות הברית לא תעז לחסום רחובות ולפגוע בשוטרים בגלל פתיחת קניון בשבת. שם בוודאי לא ייצאו בעצומת רבנים הקוראת שלא למכור ולא להשכיר בתים לנוכרים.

הגיע הזמן לומר די: די למפלגות הדתיות; די לתופעה המבישה של התעסקות בתקציבים לצרכים עצמיים ובהתעלמות מהמדינה ומהעולם; די להשחתה המוסרית והאסתטית של הדת, די לכפיית חוקים על ציבור שאינו מאמין בהם.

בפרפראזה על נאומו של מרטין לותר קינג, אומר שיש לי חלום: יש לי חלום לניתוק הפוליטיקה מהדת; יש לי חלום שילד חילוני ילמד את מקורות היהדות מתוך אהבה, ולא מחשש מוצדק לתוצאות המשתקפות בחלון הראווה של הממסד הדתי; יש לי חלום להשתייך לחברה דתית חרדית מתונה ורחבת אופקים, שסיסמתה "חיה ותן לחיות".

לעתים נדמה, שתודעתה של החברה הדתית החרדית מתעצבת מתוך תחושה של נרדפות. נראה כי תחושה זאת מעניקה לה את הגדרתה ואת זכות קיומה, כאילו בראש סדר היום של הנשיא ברק אובמה או של בית המשפט העליון עומדת השאלה כיצד למגר את היהדות הדתית. מה הפלא שעם תודעה חברתית זאת פורחות אנטישמיות ושנאת יהודים?? מה היינו אנחנו חושבים על כת דתית מתנשאת, מרוכזת בעצמה, שרואה בעצמה אור לאחרים אך זורעת מחלוקת ובידול?

יש לאפשר לכל אחד, יהודי או גוי, לחיות לפי אמונתו מתוך שוויון אזרחי ומתוך הכרה אמיתית בזכויות האנושיות הנתונות לכל בני האדם שנבראו בצלם אלוקים. דבר אחד ברור, אין אופציה גרועה יותר מהחיבור בין דת לפוליטיקה."

הרב דב הלברטל, חרדי, משפטן, ראש לשכת הרב הראשי לישראל לשעבר – ישראל-מאיר לאו.

מאמר זה פורסם לראשונה בעיתון "הארץ", מדור דעות, ביום 21/12/2010.